

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10CoPno/4/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5621200595
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ladislav Mejstřík
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2023:5621200595.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu JUDr. Ladislava Mejstříka a členiek senátu Mgr. Silvie Tisovej a JUDr. Miroslavy Korbašovej, vo veci navrhovateľky: L. A., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom I., Q. ulica XXX/X, zastúpenej JUDr. Jaroslavom Kokavcom, advokátom so sídlom X. S., W. X. mája. XX, proti manželovi navrhovateľky: S. A., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom I., Q. ulica XXX/X, zastúpenému Mgr. Samuelom Dorociakom, advokátom so sídlom X. S., G. XXX/X, o rozvod manželstva a o úpravu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom: S. A., nar. XX. XX. XXXX a S. A., nar. XX. XX. XXXX, obe bydliskom u otca, zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, na čas po rozvode manželstva, v štádiu po právoplatnosti výroku o rozvode manželstva, na odvolanie otca proti uzneseniu Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 1P/27/2021-649 zo dňa 09. 03. 2023 a o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

I. Uznesenie súdu prvej inštancie č. k. 1P/27/2021-649 zo dňa 09. 03. 2023 potvrdzuje.

II. Nariaďuje neodkladné opatrenie nasledujúceho znenia:

Matka je p o v i n n á prispievať na výživu mal. S. sumou 60 eur a mal. S. sumou 60 eur, mesačne od 01. 06. 2023 vždy do 15. dňa kalendárneho mesiaca, na ktorý sa výživné poskytuje, k rukám otca maloletých detí.

Neodkladné opatrenie platí do rozhodnutia súdu prvej inštancie vo veci samej.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením č. k. 1P/27/2021 - 649 zo dňa 09. 03. 2023 Okresný súd Liptovský Mikuláš (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „prvostupňový súd“) zmenil pôvodné neodkladné opatrenie č. k. 1P/27/2021 - 109 zo dňa 09. 03. 2023 zo dňa 16.12.2021 v spojení s uznesením odvolacieho súdu 7CoP/7/2022 - 170 zo dňa 17.03.2022 a oprávnenie matky na styk s maloletými deťmi v každom nepárnom týždni v kalendárnom mesiaci v čase od piatku od 16.00 hod. do nedele do 18.00 hod. rozšíril o stretávanie v každom nepárnom týždni v kalendárnom mesiaci vždy v utorok a v stredu v čase od 16.00 hod. do 18.30 hod. a v každom párnom týždni v kalendárnom mesiaci v čase od utorok od 16.00 hod. do štvrtka do 07.00 hod., pričom matka je povinná vyzdvihnúť maloleté deti v mieste bydliska otca a po ukončení styku maloleté deti odovzdať otcovi v mieste jeho bydliska, resp. v čase školského vyučovania v školskom/predškolskom zariadení maloletých detí.

Pri rozhodovaní vychádzal súd prvej inštancie z ust. § 360 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“) v spojení s § 325 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) a z návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia zo strany matky. Rozhodnutie odôvodnil tým, že v priebehu konania nedošlo ku konsolidácii vzťahov v rodine, medzi rodičmi naďalej absentuje náležitá komunikácia, ktorá by viedla k riešeniu otázok súvisiacich so starostlivosťou o maloleté deti v ich najlepšom záujme, pričom maloleté deti, a to najmä mal. S., sú vystavované nepretržitému negatívnemu vplyvu narušenej rodičovskej komunikácie. Podľa súdu prvej

inštalácie opätovné zverejnenie súkromného listu, ktorého údajným autorom má byť mal. S. na verejne dostupnej sociálnej sieti (Facebook) je jedným z dôkazov svedčiacich o neuvážlivom prístupe otca, ktorý zasahuje do súkromnej sféry maloletého syna. Tento spôsob správania otca a pretrvávajúca atmosféra nevraživosti medzi rodičmi podľa súdu prvej inštalácie svedčia o nespôsobilosti rodičov konsolidovať vzťahy, zo strany otca ide o účelovú manipuláciu maloletého a tendenčné ovplyvňovanie jeho mienky ako aj o obracanie pozornosti verejnosti na súkromný život rodiny, pričom prvostupňový súd nevidel žiaden logický dôvod svedčiaci pre úprimný úmysel otca sledovať záujem maloletého S..

Prvostupňový súd zdôraznil potrebu upevňovania a rozširovania kontaktu maloletých s matkou v záujme zachovania existujúcich citových väzieb, pričom poukázal na názor Krajského súdu v Žiline ako aj kolízneho opatrovníka. Podľa prvostupňového súdu na základe dosiaľ vykonaného dokazovania bolo zistené, že minimálne z hľadiska bytových podmienok je možné realizovať osobnú starostlivosť o maloleté deti u každého z rodičov. Prvoinštančný súd zdôraznil, že obidve maloleté deti majú právo na budovanie a rozširovanie vzťahu s matkou s tým, že ignorovanie úlohy matky v živote detí otcom svedčia o jeho nedostatočnej kvalite rodičovskej vyspelosti a vyvolávajú legitímne úvahy o diskvalifikujúcich tendenciách jeho rodičovskej spôsobilosti. Súd prvej inštalácie uviedol, že najvhodnejší model osobnej starostlivosti o maloleté deti bude ustálený po vykonaní znaleckého dokazovania. Hoci maloleté deti, najmä mal. S., inklinujú viac k osobnej starostlivosti otca, považoval prvoinštančný súd za nevyhnutné podporovať stabilizáciu vzťahu aj s matkou.

Prvoinštančný súd poukázal tiež na okolnosť, keď otec iracionálne odoprel doprovod maloletého syna do zdravotníckeho zariadenia v O. N. matkou. Podotkol, že rodičia im odporúčané odborné psychologické poradenstvo a pomoc doposiaľ adekvátne nevyužili. Pre potreby nariadenia neodkladného opatrenia považoval tvrdenia matky za osvedčené.

2. Proti tomuto rozhodnutiu podal otec v zákonnej lehote prostredníctvom právneho zástupcu odvolanie. Odvolanie zdôvodnil tým, že súd prvej inštalácie ako hlavný dôvod na rozšírenie styku maloletých detí s matkou označil fakt, že otec mal na svojom účte na sociálnej sieti zverejniť list písaný maloletým S. Otec poukázal, že matka žiadnym spôsobom neosvedčila túto skutočnosť, pričom list bol v konaní predložený ako listinný dôkaz, je zažurnalizovaný v súdnom spise, a preto mali prístup k nemu aj ostatní účastníci konania. Otec tvrdil, že maloletým S. účelovo nemanipuluje, neovplyvňuje jeho mienku ani neobracia pozornosť na súkromný život rodiny. Naopak, je to matka, ktorá sa na otca vyjadruje negatívne, neadekvátne poškodzuje jeho meno, a to tak v škole maloletého S. ako aj v práci. Kvôli ľživým vyjadreniam matky musel otec absolvovať pohovor pred svojím zamestnávateľom. Poukázal na to, že matka iniciovala niekoľko konaní, v ktorých otca vždy nepravdivo obvinila a ten sa musel voči tendenčným a nepravdivým tvrdeniam zo strany matky brániť, čo je podľa neho aj prípad tohto súdneho konania.

Otec poukázal na to, že od narodenia sa o maloleté deti príkladne staral. Naproti tomu matka je labilnej povahy s hrozbou skratového správania. Podľa názoru otca prvostupňový súd nezohľadnil skutočnosť, na základe ktorej pôvodne obmedzil rozsah stretávania matky s maloletými deťmi. Nezohľadnil aktuálnu správu kolízneho opatrovníka. Otec považoval za neisté, ako budú maloleté deti na súdom určený rozsah stretávania reagovať, a preto prípadné rozšírenie styku by malo byť postupné, aby si maloleté deti na zmenu režimu zvykli. Otec poprel, že by maloletým deťom odopieral telefonický kontakt s matkou tvrdiac, že matka mimo vymedzeného styku nikdy nemala snahu sa s maloletými stretnúť, ako aj, že by odoprel matke účasť na sprievode u lekára v O. N., keď naopak si voči nej informačnú povinnosť plnil.

Otec mal ďalej obavy o prípravu maloletých detí, a to najmä mal. S. na plnenie školských povinností, keďže trpí dyslexiou, dyskalkúliou a dysgrafiou a je potrebné mu venovať osobitný prístup, ktorý matka pre nedostatok trpezlivosti nemá. Podľa názoru otca prvostupňový súd nevzal do úvahy možnosť správania sa matky a jej konanie pri opätovnej záťažovej situácii, preto styk matky mal byť rozšírený až za predpokladu, že by matka osvedčila a preukázala zmenu svojho správania. Podľa názoru otca prvostupňový súd mohol v uvedenej veci nariadiť matke výchovné nariadenie podľa § 37 ods. 2 písm. d/ zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len „Zákon o rodine“). Už v minulosti matka krikom a vyvolávaním pocitu strachu zapríčinila traumatizujúce prežívanie mal. S., ktorý v dôsledku uvedeného musel navštevovať detského pedopsychiatra a bola mu indikovaná medikamentózna liečba. Prvostupňový súd mal podľa jeho názoru využiť vyšetrovaciu zásadu a zistiť aj názor maloletých detí, najmä staršieho S.. Matka voči otcovi využíva nekalé praktiky, stará matka ako starostka obce sa informuje o mal. S. v škole. Tiež sa obe hanlivo vyjadrujú na adresu otca a takéto prostredie podľa otca nie je vhodné pre zabezpečovanie starostlivosti o mal. deti. Otec tiež poukázal na to, že mal. deti často odmietali ísť k matke na viac dní a nikdy neprejavili záujem stráviť s ňou dlhší čas. Namietal, že prvostupňový súd by nemal neodkladným opatrením prejudikovať rozhodnutie vo veci.

Vzhľadom na labilitu matky a neadekvátnosť výchovného prostredia ňou poskytovaného otec navrhol úpravu styku rozšíriť v nepárnom týždni v kalendárnom mesiaci v utorok a stredu v čase od 16,00 hod. do 18,30 hod. a vo zvyšnej časti návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia zamietnuť.

3. K odvolaniu otca doručila prostredníctvom právneho zástupcu vyjadrenie matka, ktorá žiadala napadnuté rozhodnutie potvrdiť. Poukázala na to, že výpis nespojených telefonátov je nespochybniteľným dôkazom o tom, že matka má problém sa telefonicky spojiť s deťmi. Poprela, že by sa na otca negatívne vyjadrovala na verejnosti. Deťom do výchovy detí nezasahuje ani stará matka. Matka podčiarkla, že jej styk s mal. deťmi je minimálny, otec jej neumožní stráviť s deťmi ani len o minútu navyše oproti predpísanému styku neodkladným opatrením, pričom matka sa pred podaním návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia pokúšala s otcom dohodnúť na dobrovoľnom rozšírení stretávania, čo otec odmietol. Čo sa týka ďalších námietok otca voči rozšírenému styku, matka poukázala na to, že všetky dôvody sa týkajú minulosti. Otec neodôvodňuje potrebu obmedzenia styku ničím konkrétnym a aktuálnym, ale poukazuje iba na možné skratové konanie matky, ku ktorému by mohlo dôjsť.

4. Kolízny opatrovník sa k odvolaniu otca nevyjadril.

5. Návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia zo dňa 12. 05. 2023, ktorý bol doručený odvolaciemu súdu dňa 17. 05. 2023, sa otec domáhal určenia výživného na mal. S. vo výške 200 eur a na mal. S. vo výške 180 eur mesačne s tým, že hoci má matka rozšírený styk s maloletými deťmi, na ich výživu žiadnym spôsobom neprispieva, pričom naposledy otcovi uhradila výživné v marci 2023. podľa jeho tvrdenia matka nezabezpečuje úhradu ošatenia, školských potrieb maloletých, neprispieva ani na náklady na zdravotnú starostlivosť, pričom mal. deti sú často choré. Naproti tomu mal. S. prisľúbila zakúpiť drahý mobilný telefón, ktoré konanie otec považuje za neuvážené s úmyslom ovplyvniť deti materiálными vecami. V ďalšom otec poukázal na potreby maloletých a s tým spojené zvyšujúce sa výdavky. Osobitne poukázal a vyčíslil výdavky vlastné a maloletých detí vrátane výdavkov spojených s ich zdravotným stavom (pobyt v Národnom ústave detskej tuberkulózy a respiračných chorôb v Dolnom Smokovci). Poukázal tiež na to, že z dôvodu zníženia zákaziek má aj on nižší príjem, naopak matkin príjem by mal byť vyšší.

6. Z dôvodu podania návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia v priebehu odvolacieho konania je o tomto príslušný rozhodnúť odvolací súd.

7. Podľa § 2 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. Na účely tohto zákona sa pojmy žaloba, strana a spor vykladajú ako návrh na začatie konania, účastník konania (ďalej len „účastník“) a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak.

Podľa § 362 Civilného mimosporového poriadku o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorý bol podaný v priebehu odvolacieho konania, je príslušný rozhodnúť odvolací súd. Odvolací súd môže neodkladné opatrenie nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno podať aj bez návrhu.

Podľa ust. § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť aj ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery.

Podľa ust. § 326 ods. 1, ods. 2 CSP v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach návrhu uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov, opísanie rozhodujúcich skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha. K návrhu musí navrhovateľ pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva.

Podľa § 329 ods. 1 CSP súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia účastníkov a bez nariadenia pojednávania.

Podľa § 329 ods. 2 CSP, pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

Podľa § 366 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere.

8. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), preskúmal uznesenie súdu prvej inštancie v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 65 CMP a § 66 CMP a bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP) odvolaním napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie č. k. 1P/27/2021-649 zo dňa 09.03.2023 potvrdil, považujú ho za vecne správne.

9. V prejednávanej veci sa na základe návrhu matky doručeného súdu prvej inštancie dňa 09. 03. 2021 vedie konanie o rozvod manželstva. Manželstvo účastníkov bolo rozvedené rozsudkom prvoinštančného súdu č. k. 1P/27/2021-141 zo dňa 20.01.2022, ktorý rozsudok v časti rozvodu manželstva nadobudol právoplatnosť dňa 23.03.2022 a v časti úpravy rodičovských práv a povinností k mal. deťom na čas po rozvode manželstva bol zrušený uznesením Krajského súdu v Žiline č. k. 7CoP/36/2022-623 zo dňa 18. 01. 2023 a vec bola vrátená na ďalšie konanie. Do právoplatného skončenia konania o rozvode manželstva boli dočasne upravené pomery čo do osobnej starostlivosti a styku neodkladným opatrením č. k. 1P/27/2021 - 109 zo dňa 16. 12. 2021 v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline č. k. 7CoP/7/2022-170 zo dňa 17.03.2022.

10. Odvolací súd preskúmal napadnuté uznesenie a vychádzajúc z jeho obsahu dospel k záveru, že súd prvej inštancie pri svojom rozhodovaní o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia vychádzal z dosiaľ vykonaného dokazovania a podkladov, ktoré mal k dispozícii, pričom dospel k správne mu záveru, keď rozhodol o rozšírení úpravy styku matky s maloletými deťmi v stanovenom rozsahu.

Súd prvej inštancie podľa názoru odvolacieho súdu, ktorý už bol vyjadrený aj v uznesení č. k. 7CoP/36/2022-623 zo dňa 18. 01. 2023, postupoval správne, ak bral na zreteľ, že aj v prípade zverenia maloletých detí len jednému z rodičov si tento nemôže uzurpovať všetky rodičovské práva a obmedzovať druhého rodiča (v tomto prípade matku) pri výkone rodičovských práv. Z vyjadrení otca, ale aj z jeho faktického konania i samotného odvolania vyplýva okolnosť, že otec nie je ochotný dobrovoľne sa s matkou dohodnúť na postupnom rozšírení jej stretávania s maloletými deťmi. Ním navrhnutá úprava styku predstavujúca rozšírenie stretávania len o tri hodiny v priebehu 14 dní (v nepárnom týždni v utorok a stredu v čase od 16.00 hod. do 18.30 hod.) nie je ani podľa odvolacieho súdu primeraná veku a zrelosti maloletých detí (keďže v danom prípade nejde o deti v útlom veku). Pri nariaďovaní neodkladného opatrenia prvostupňový súd postupuje podľa aktuálneho skutkového stavu, a teda nemusí zohľadňovať skutočnosti, ktoré sa udiali v minulosti a takisto nemusí mať istotu v tom, ako budú maloleté deti na rozšírený styk reagovať. Z obsahu spisu je dostatočne osvedčené, že aktuálny styk matky s maloletými deťmi prebieha bezproblémovo.

Podľa názoru odvolacieho súdu rozhodnutie súdu prvej inštancie ani neprejudikuje rozhodnutie vo veci samej. Vzhľadom na vek maloletých detí a okolnosť, že rodičia bývajú v tej istej obci, odvolací súd hodnotí súdom prvej inštancie stanovený rozsah stretávania ako primeraný, pravidelný a zabezpečujúci udržiavanie a prehľbovanie vzťahu medzi matkou a maloletými. Práve výkonom rozšíreného styku matka môže osvedčiť/preukázať, či dokáže zabezpečiť starostlivosť o maloleté deti adekvátnym spôsobom, a to vrátane plnenia školských povinností. Pre úplnosť odvolací súd dodáva, že okolnosť zverejnenia súkromného listu mal. S. na sociálnej sieti nie je základom rozhodnutia súdu prvej, ale ani druhej inštancie.

11. Odvolací súd vo výroku II. tohto rozhodnutia vyhovel návrhu otca na určenie výživného neodkladným opatrením vzhľadom k tomu, že tento nie je schopný preukázať negatívnu okolnosť - neplnenie výživovacej povinnosti zo strany matky, pričom deti sa na základe už nariadeného neodkladného opatrenia nachádzajú v jeho osobnej starostlivosti. Odvolací súd pristúpil k určeniu výživného vychádzajúc z osvedčeného príjmu oboch rodičov na základe lustrácie v registri Sociálnej poisťovne v období od 01.01. do 30.04.2023, podľa ktorej je matka zamestnaná a dosiahla priemerný mesačný hrubý príjem 2 136 eur (od 01.05.2023 pracuje pre nového zamestnávateľa) a otec dosiahol priemerný hrubý mesačný príjem 1 353 eur mesačne. Podľa názoru odvolacieho súdu je v možnostiach a schopnostiach matky dočasne platiť výživné v sume 60 eur na každé dieťa, a to počnúc mesiacom, v ktorom odvolací súd o nariadení neodkladného opatrenia rozhodol, t. j. jún 2023. Vo väzbe na návrh otca určiť výživné vo výške 180 € na mal. S. a 200 € na mal. S. odvolací súd uvádza, že neodkladným opatrením je možné určiť výživné len v nevyhnutnej miere. Vo veci samej bude súd prvej inštancie podrobne skúmať možnosti, schopnosti a majetkové pomery rodičov, z ktorých bude vychádzať pri určení výživného rodičovi, ktorému nebude dieťa zverené do starostlivosti, pričom zohľadní aj všetky platby, ktoré matka na výživu maloletých detí v rozhodnom období (po rozvode manželstva) poskytla, resp. poskytne. Nariadené neodkladné opatrenie platí do Vzhľadom na predbežnú vykonateľnosť rozhodnutia o výživnom vo veci samej,

12. Toto rozhodnutie bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu, na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).